

^{אמר החכם} הרי שלא נחשב לכולם. אך מכל מקום, כניסתו לא יכולה להחשב כעשיית מעשה איסור, אלא רק כעשייה חלקית ולא מספיקה של מצוה.

מה שאין כן בקנה או אפה חמץ בפסח, הרי ברור שעשה מעשה הסותר את האיסור להשהות חמץ בביתו וברשותו בפסח, ולכן נחשב שעשה מעשה אסור וילקה (הרב אליהו בן עמרם).

^{אמר החכם}

3

הדין הוא שאין מתחילים לומר "ותן טל ומטר" אלא עד ז' חשוון, שבועיים לאחר סיום החג, כדי שעולי הרגלים יספיקו לחזור לביתם לפני ירידת הגשמים.

^{אמר החכם} **קשה:** מדוע אומרים "ותן טל ומטר" עד יום טוב ראשון של פסח, ולא מפסיקים שבועיים לפני חג הפסח כדי שעולי הרגלים יוכלו לעלות לרגל?

^{אמר החכם}

תירוץ הגר"ש אלישיב: את קבלת השפע והברכה של הגשם לא מבקשים להפסיק לפני הזמן, ולכן ממשיכים לבקש "טל ומטר" עד יום טוב ראשון של פסח. אך אם עדיין לא התחילה קבלת השפע והברכה של הגשם, נמנעים מלבקש התחלתו עד שיספיקו עולי הרגלים לחזור לביתם. שכן חמור יותר להפסיק בטרם זמן, מלהמנע להתחיל בבקשה (וכן תירצו גם הרב רפאל גרוס והרב דניאל כליפה).

תירוץ הגר"ז אויערבאך: כשעולים לרגל בחג הסוכות, עדיין לבושים בבגדי קיץ ואינם מצויידים בבגדי חורף כדי שיוכלו ללכת בגשם. מה שאין כן כשעולים לרגל בפסח, שהוא סוף החורף, מצויידים בבגדי חורף, ויכולים לעלות לרגל למרות הגשמים.

תירוץ הגר"ח קנייבסקי: כשהולכים לבית המקדש אפשר ללכת אף כשיורדים גשמים ושלגים, מה שאין כן כשחוזרים מבית המקדש. וכן רמזו

על הפסוק: "בבית אלוקים נהלך ברגש" - "ברגש" ראשי תיבות: ברד רוח גשם שלג, כלומר: כאשר הולכים לבית אלוקים, אפשר ללכת גם כאשר יורדים גשמים ושלגים, מה שאין כן כאשר חוזרים.

אוצר החכמה

תירוץ נוסף: הגשם שבסוף החורף אינו חזק כל כך כמו הגשם שבתחילת החורף, כפי שמצינו בתחילת מסכת שקלים, שכבר בט"ו באדר היו מתקנים את הדרכים והרחובות שניזוקו מהגשמים לצורך עולי רגלים, למרות שעדיין אומרים "ותן טל ומטר" (הרב משה יחזקאל; הרב מנחם בר; הרב דוד רוזנטל).

תירוץ נוסף: ניתן לדחות את הבקשה על הגשמים עד ז' חשוון ללא שייגרם שום נזק כתוצאה מכך, שכן ניתן להשלים שבועיים אלו במשך כל ימי החורף. מה שאין כן אם יפסקו הגשמים שבועיים לפני סוף זמנם, ייגרם נזק שלא יהיה ניתן להשלימו (הרב יצחק סלומון; הרב ישראל וייס).

1234567

1234567

4

אוצר החכמה

במסכת פסחים (ח, א-ב) מובא: "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני או שאהיה בן העולם הבא, הרי זה צדיק גמור", ופירש רש"י: "הרי זה צדיק גמור - בדבר זה ולא אמרינן שלא לשמה עושה, אלא קיים מצות בוראו שצוהו לעשות צדקה, ומתכוין אף להנאת עצמו שיזכה בה לעולם הבא או שיחיו בניו".

קשה: בהמשך הגמרא הנזכרת מובא: "א"ר אבין בר רב אדא, אמר רב יצחק: מפני מה אין פירות גינוסר בירושלים? כדי שלא יהיו עולי רגלים אומרים: אלמלא לא עלינו אלא לאכול פירות גינוסר דינו. נמצאת עליה שלא לשמה". הרי מפורש שכאשר האדם מצרף למצוה תועלת אישית, הרי זה נחשב שלא לשמה, ואין אומרים שהמצוה נעשית לשמה ומתכוין אף לתועלת עצמו?

